

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Nimi: Sisäisen tarkastuksen toimintaohje hyvinvointialueelle

Versio: 1

Laatija: Ilomäki, Jaana

Ei hyväksytty

Voimassaoloaika: Toistaiseksi

Dokumentin tyyppi: Toimintaohje

Sisäisen tarkastuksen toimintaohje

Hyväksytty/käsitelty (aluehallituksessa xxxxxxxxxxxx) xx.xx.2022 § xxx

Sisällysluettelo

1	Sisäisen tarkastuksen tarkoitus ja periaatteet.....	3
1.1	Sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatus.....	3
1.2	Sisäisen tarkastuksen riippumattomuus.....	3
1.3	Lainsäädäntöperusta ja ammatillinen ajatusmalli.....	3
2	Sisäisen tarkastuksen toimivalta ja -alue, valtuudet ja vastuut.....	4
2.1	Toimivalta ja toiminta-alue.....	4
2.2	Tietojen saanti ja käyttö.....	4
2.3	Ammatillinen vastuu ja ammatillinen yhteistyö.....	4
2.4	Hyvinvointialueen johdon vastuu.....	5
3	Sisäisen tarkastuksen tavoitteet ja tehtävät.....	5
3.1	Sisäisen tarkastuksen tehtävät.....	5
3.2	Sisäisen tarkastuksen suunnitelmat ja raportointi.....	5
4	Toiminnan toteutus.....	6

1 Sisäisen tarkastuksen tarkoitus ja periaatteet

1.1 Sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on lisätä ja turvata hyvinvointialueen arvoa tarjoamalla riskiperusteista ja objektiivista varmistusta, neuvoja ja näkemyksiä. Sisäinen tarkastus on riippumaton, aluehallituksen ja johtavien viranhaltijoiden tukitoiminto, osa hyvinvointialueen johtamisjärjestelmää ja sisäistä valvontaa, jota hyvinvointialuejohtaja ja aluehallitus käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan.

1.2 Sisäisen tarkastuksen riippumattomuus

Hyvinvointialueen sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka avulla tuotetaan lisäarvoa ja parannetaan hyvinvointialueen toimintaa, edistetään sen päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista sekä uudistumiskykyä.

Sisäinen tarkastus tukee hyvinvointialueen johtoa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan hyvinvointialueen riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta ohjautuu hyvinvointialueen strategioiden, tavoitteiden ja riskien mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen laatua arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

1.3 Lainsäädäntöperusta ja ammatillinen ajatusmalli

Aluehallituksen tulee järjestää hyvinvointialueen riippumaton sisäinen tarkastus (hyvinvointialuelaki 51 §). Hyvinvointialueen hallintosäännössä on määritelty sisäinen tarkastus ja sen tehtävät.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan kansainvälistä sisäisen tarkastuksen ajatusmallia (International Professional Practices Framework IPPF), jonka pääperiaatteiden mukaisesti ja hyvinvointialueen arvoihin perustuen sisäinen tarkastus:

- tarjoaa riskilähtöistä varmistusta,
- edistää hyvinvointialueen kehittymistä,
- on näkemyksellinen, ennakoiva ja tulevaisuuteen suuntautunut (vaikuttavuus, rohkea uudistaminen, jatkuva parantaminen),
- toimii rehellisesti, arvostavasti ja luottamuksellisesti,

- on ammattitaitoinen, huolellinen, yhteistyökykyinen ja kannustava (voimavara tavoitteiden saavuttamisen tukena)
- on objektiivinen ja puolueeton ja kohtaa ihmiset yhdenvertaisesti (ihmislähtöisyys, asiakaslähtöisyys),
- on organisatorisesti riippumaton ja
- viestii tuloksellisesti.

Sisäinen tarkastus toimii ammatillisen ajatusmallin eettisten periaatteiden mukaisesti rehellisesti, objektiivisesti, luottamuksellisesti ja ammattitaidolla.

2 Sisäisen tarkastuksen toimivalta ja -alue, valtuudet ja vastuut

2.1 Toimivalta ja toiminta-alue

Hyvinvointialueen sisäistä tarkastusta toteutetaan hyvinvointialueen omana työnä. Sisäinen tarkastus toimii hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa ja ohjauksessa. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa ja arvioida kaikkia hyvinvointialueen vastuulla olevia toimintoja (ml. fyysinen omaisuus, tarvittavien henkilöiden tapaaminen).

2.2 Tietojen saanti ja käyttö

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tehtäviensä toteuttamista varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat sekä tietojärjestelmien käyttöoikeudet salassapitosäännösten estämättä. Lisäksi sisäinen tarkastus on oikeutettu saamaan palvelualueilta, niiden tulosalueilta ja yksiköistä tehtäviensä hoitamisen kannalta tarpeellista apua. Sisäinen tarkastus käyttää tietoja luottamuksellisesti, noudattaa lainsäädäntöä ja hyvinvointialueen laillisia ja eettisiä päämääriä. Sisäinen tarkastus ottaa huomioon saamansa tiedon merkittävyyden ja omistajuuden eikä paljasta tietoja ilman asiaankuuluvia valtuuksia, ellei kyseessä ole lakiin tai ammattiin liittyvä velvollisuus.

2.3 Ammatillinen vastuu ja ammatillinen yhteistyö

Sisäinen tarkastus vastaa ammatillisessa ajatusmallissa määriteltyjen ammattistandardiensa mukaisesta työstä. Sisäisellä tarkastuksella on asiantuntijavastuu työstään, mutta ei päätösvaltaa eikä toiminnallista vastuuta tarkastettavien ja arvioitavien hyvinvointialueen toimintojen suhteen.

Hyvinvointialueen kattavan valvontajärjestelmän muodostavat ulkoinen ja sisäinen tarkastus sekä muut varmennustoiminnot kuten riskien- ja laadun-, asiakas- ja potilasturvallisuuden hallinta, jatkuvuuden-, valmiuden ja muiden varmennustoimintojen

hallinta, tietoturva- ja tietosuojat. Sisäinen tarkastus tekee yhteistyötä ulkoisen tarkastuksen (tilintarkastus ja tarkastuslautakunta) sekä sisäisten varmennus- riskien- ja laadunhallintatoimintojen kanssa. Sisäinen tarkastus voi tukeutua muiden varmennuspalveluja tuottavien osapuolten työhön.

2.4 Hyvinvointialueen johdon vastuu

Aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden hallinnasta sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista. Aluehallituksella on vastuu tarkoituksenmukaisen valvonta-, riskienhallinta- sekä johtamis- ja hallintojärjestelmän olemassaolosta. Hyvinvointialuejohtaja yhdessä johtavien viranhaltijoiden kanssa vastaa järjestelmän suunnittelusta, toteuttamisesta ja seurannasta.

3 Sisäisen tarkastuksen tavoitteet ja tehtävät

3.1 Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi, varmistaa ja tukee hyvän johtamis- ja hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä, asianmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä antaa toimenpidesuosituksia näiden parantamiseksi.

Sisäinen tarkastus tuottaa arviointi- ja varmistus sekä konsultointipalveluja. Sisäinen tarkastus vastaa toimintaohjeensa ajantasaisuudesta.

Sisäinen tarkastus voi konsultoimalla tukea riskienhallinnan käytäntöön viemistä, osallistua työryhmien ja hankkeiden työskentelyyn tuomalla sinne riskienhallinnan näkökulmaa sekä kouluttaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tilivelvollisille hyvinvointialueella.

3.2 Sisäisen tarkastuksen suunnitelmat ja raportointi

Sisäinen tarkastus laatii valtuustokauden suunnitelmansa riskiperusteisesti. Valtuustokauden suunnitelma tarkennetaan vuosisuunnitelmissa, joiden mukaiset tehtävänsä ja tarvittavat muut sovitut tarkastus-, arviointi ja konsultointitoimeksiantonsa sisäinen tarkastus toteuttaa ja raportoi. Aluehallitus hyväksyy valtuustokauden ja vuosisuunnitelmat. Vuosisuunnitelmaa toteuttavien yksittäisten toimeksiantojensa tulokset sisäinen tarkastus raportoi tarkastuskohteille ja niiden johdolle sekä hyvinvointialuejohtajalle. Lisäksi sisäinen tarkastus raportoi vuosittain aluehallitukselle.

4 Toiminnan toteutus

Sisäinen tarkastus laatii riskiperusteisen vuosisuunnitelman, joka perustuu hyvinvointialueen strategiaan ja tavoitteisiin, dokumentoituihin laadun- ja riskiarviointeihin, johdon ja muun avainhenkilöstön esittämiin näkemyksiin tarkastuskohteista sekä sisäisen tarkastuksen tunnistamiin riskialueisiin. Vuosisuunnitelmassa esitetään alustava aikataulu sekä arvio toteutettavien kohteiden resurssitarpeista.

Sisäinen tarkastus laatii jokaisesta arviointi-, tarkastus- ja konsultointitehtävästä suunnitelman, jossa kuvataan keskeiset työvaiheet, aikataulu, hyvinvointialueen johdolta ja henkilöstöltä tarvittavat resurssit (työaika ja aineistot). Sisäisen tarkastuksen työ toteutetaan suunnitelmallisesti ja dokumentoidusti. Työhön kerätään riittävä tietoperusta ottaen huomioon lainsäädäntö, ohjeet ja muut kriteeristö

Sisäinen tarkastus käsittelee luonnosraporttinsa yhdessä kohteen johdon ja keskeisten vastuuhenkilöiden kanssa. Sisäinen tarkastus raportoi kohteille tarkastuksensa tavoitteet ja rajaukset, johdon yhteenvedon, priorisoidut havaintonsa ja johtopäätöksensä sekä suosituksensa sekä kohteen esittämät toimenpidesuunnitelmat suositusten toteuttamiseksi.

Sisäinen tarkastus seuraa toimenpiteiden toteutusta. Kohteita pyydetään raportoimaan sisäiselle tarkastukselle toimenpiteiden etenemisestä. Sisäinen tarkastus raportoi hyvinvointialuejohtajalle suositustensa toteutuksen etenemisestä. Toimenpiteiden etenemisen tueksi voidaan lisäksi tehdä seurantatarkastuksia, joista sovitaan erikseen.

Johto vastaa siitä, että sisäisen tarkastuksen raportit käsitellään asianmukaisesti, tarvittaessa johtoryhmissä, ja että vastuuhenkilöt valvovat toimenpiteiden toteutusta sovitus- ja aikataulussa.